

(המשך מעמוד 55)

עיר השכנה בדרום התנהלה בצ"ח, מיבצע ברק, מיבצע פיניו השטח מרחובות ועד לבאר טוביה. הקרב בגוש-עציון היה מר ונואש, והפיקוד לא היה מסוגל להחיש עזרה לגוש הנצור. נפילת הגוש הייתה עניין של שעות. זו הייתה הפעם הראשונה, במהלך הקרבות, שיישוב עברי עמד לפני כניעה. רואי-שחורות ראו בגורל העומד להתרגש על גוש-עציון סימן מבשר רע. היו גם שהתנבאו על חורבן המדינה שטרם קמה.

בהלך-ירות קודר זה התכנסה, באותו יום, ה-12 במאי, "מינהלת העם". על תישעה האנשים שבאו (האחרים היו בירושלים הנצורה) הטיל דויד בן-גוריון להכריע ב"שאלה היסטורית: התהיה לעם היהודי מדינה עצמאית בעוד יר מייים? או שמא מוטב לדחות את לכרות העצמאות לשעת-כושר, שי לא ברור אימתי תחזור?

יגאל ידין, קצין המיבצעים של ההגנה, סקר לפני הנוכחים את המצב הצבאי. סקירתו הייתה קרה, ובסיומה ביקש ממנו בן-גוריון את חוות-דעתו: הלקבל את הצעת האמריקאים להפסקת אש, כלומר — האם לדחות את הכרות העצמאות? ידין לא השיב. אמר שהתשובה מטילה אחריות כבדה. משלחץ עליו בן-גוריון, אמר ידין כי היה שמח אילו היה ה-15 במאי בעוד חודשיים, ולא בעוד יומיים.

התרשמותה של גולדה מאיר הייתה כי תשובותיו של ידין היו "מחרידות", וכי "ידין אמר כי יש לנו סיכוי של 50-50, אותו סיכוי לנצח ולנחול מפלה."

עכשיו נטל בן-גוריון את רשות הדיבור. הוא הפעיל את כל כוח השינוע שלו כדי להפיח עוז ב"מחסימים. במשך שעה ארוכה ניתח את המצב, לפי השקפתו, וסיים ב"נוכל לעמוד וגם לנצח!"

כל הלילה היה דיון נוקב בעד ונגד, ולפנות בוקר העלה בן-גוריון את השאלה להצבעה: ברוב של שישה נגד ארבעה, למעשה על חודו של קול אחד, החליטה מינהלת-העם לדחות את החץ האמריקאי ולהכריז על העצמאות.

משם התקשרו מיד עם ד"ר חיים וייצמן, שהיה בניו-יורק, המנהיג הזקן, החולה, שהואשם לא פעם בהססנות, השיב מיד: "הכרזו על המדינה, יהיה מה שיהיה!"

וייצמן שלח מיד איגרת אל הר נשיא טרומן, ובה בקשה להכיר בהקמת המדינה היהודית. טרומן כינס את יועציו. תת ש"החוק, רון ברט לאוסט, ביטא את העמדה ה"קבועה של משרד-החוץ, והזהיר כי ההכרה במדינה יהודית תגרס נזק בלי-ישוער לארצות-הברית ב"ארצות-ערב. יועץ הבית הלבן, קלארק קליפורד, טען, לעומת זאת, למען הכרה מיידית במדינה ה"יהודית, והציע לנשיא לעשות מש"הו להיקון יחסיו עם ציבור הבר חרים היהודים, לקראת הבחירות לנשיאות אשר עמדו להיערך כע"בור מחצית השנה. נשיא ארצות-הברית פיזר את הישיבה מבלי לג"לות את הכרעתו.

בשחר ה-14 במאי 1948 יצא הר גנראל סיר אלן קאנינגהאם בפעם האחרונה את ארמון הנציב העליון. הוא נפרד ממישרמ הכבוד, ונכנס למכונית וולס רויס שחורה ונסע לנמל-התעופה עטרות. דגל היוניון נ"אק הורד מעל התורן של בית הממשלה. שום דגל לאומי לא ה"עלה תחתיו. כזה היה רצונה של בריטניה: לא חילופי-משל, אלא נטישה. כאילו בטרקת-דלת, ללא מסירת מפתחות, בהפקרת הארץ לגורלה, לתוהו ובוהו ולשפיכות-דמים.

מטוס הנציב העליון האחרון נחת בשדה-התעופה של חיפה, ר"מאן יצא הנציב בשיירת מכוניות אל הנמל. על עזיבתו, כתב זאב שרף ב-

סיפרו: "מתי-מיספר התבוננו ב"דממה אל שירת היוצאים, מה שונה היה מחזה יציאתו של הנציב העליון ממחזה כניסתו של הגנרל אלנבי לירושלים: המונים הריעו לכבודו. מה רבות היו התקוות שחלו בהם בימים ההם, ומה רבות האכזבות שהשאירו אחריהם..."

אחרון הנציבים סקר את המיס"דר וירד אל סירת-המנוע. בעומדו מצדע, כשסוללות החוף פותחות במטח-ירותתחום, יצא אל אוניית-המלחמה, כדי לשהות על סיפונה עד חצות לילה, או אמורה הייתה האוניה להפליג אל מחוץ למים השטריטוריאליים — ובאות תמו 30 שנות שילטון בריטניה בארץ-הקודש.

"קמה מדינת ישראל!"

ההזמנה המשוכפלת על נייר בלתי-משוכח נמסרה למיספר מצומצם של אנשים, ואלה הת-בקשו "לשמור בסוד את תוכן ה"הזמנה". כשבאו המוזמנים, ידעו-הסוד, אל בניין המוסיאון, בשר-רות רוטשילד 16, מצאו כימעט את חצי העיר תל-אביב מקדמת את פניהם במקום. סמוך לשעה ארבע הגיע דויד בן-גוריון.

בן-גוריון קרא מתוך הנייר את

מיס. אנחנו היינו צריכים לשחור כמה תמונות מתוכו, ביחד עם קטעי-העתקים שלו, המפורים ב"עולם כולו, הועתקו בגירסות קול-נועיות שונות. במילים אחרות, הקטע שבעמוד האש הוא מונטז' המורכב מתוך אותם קטעים. ביחד עם השירים מהסרט של אכסלרוד, ומה גם, שאפילו מעט הקטעים של הסרט של אכסלרוד, שניצלו, התקלקלו בשל התנאים הרעים ש"בהם הם הוחזקו.

"למונטז' הקטעים הזה החלטנו לצרף את פסי-הקול של טכס הכרות המדינה. בשלב מסויים התקשרנו אל רלף הלינגר, כדי לקבל ממנו את פסי-הקול. ציפינו שהוא לא יחזור איתנו על החוכמות הרגילות שלו, כל העניין הזה שהוא תובע פירסום מודעות תודה, פירסומת, אני חושב שיש לאיש הזה מה שקרוי תיסמונת של פירסומת, או באנו אליו, והוא מיד אמר שהוא מוכן לתרום את זה לסידרה, אבל... הוא רצה מודעות של שלושה אינצט בעיתונות, והוא ביקש עוד ועוד דברים, הוא גם תבע שכל הפירסום הזה יחזור על עצמו, בכל פעם שהסרט ישודר. הוא דרש ש"רשות-השידור תפרסם את המודעות הללו, ותודה לו ולאביו, הנס הלינגר, הוא עשה מזה סיפור כזה, שאני כמפיק לא יכולתי לעמוד בו. כאשר הבהרנו לו שאנחנו לא

לוחמי תש"ח
וייצמן אחר: להכריז!

יכולים לעמוד בתביעותיו, הוא מיהר, והגיש מיד נגדנו תביעה מישפטית בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, על כך שאנחנו מתכוון גים להשתמש בהקלטות שלו, בלא רשותו. אני החלטתי שזה הזמן לעשות סוף לסיפור הזה. לא יתכן קיומו של אכסרוד, שהמדינה היא לא בעלת הנוכיות על העדויות מטכס הכרות-המדינה. בניגוד ל"דעת האחרים, בניגוד לדעתו של יגאל לוסין, הטלתי וטו על האפשרות לשימוש בהקלטות של הלינגר. ואז התחלתי לחקור את הנושא, וגיליתי כמה עובדות מעניינות. למשל, כאשר רלף הלינגר בא ל"מוסיאון תל-אביב להקליט את ה"טכס, הוא בא לבוש במדי צה"ל, וטען כי הוא מקליט את הטכס עבור הרדיו, יש לי על כך כמה עדויות. במשך שנים הוצג מצב שרלף הלינגר הוא האדם היחיד שידוע עליו שהקליט את הטכס, ושהנוכיות שמורות לו בילעדית, ואם משמיעים את זה, אז צריך לרוץ אחריו ולשלם לו, ולבקש את רשותו. בכלל, הלינגר מרוצה מאוד כאשר משתמשים בהקלטתו ולא משלמים לו. אז הוא יכול להגיש תביעה מישפטית, ואז שוב כתוב עליו בעיתון, ופיצוי כספי, ושוב מודעות-תודה בעיתונות. ואז החלטנו להשתמש בכל מחיר אך ורק בשאריות פסי-הקול בסרט של אכסלרוד, ולהוציא את כל שניתן להוציא מתוך פסי-הקול הזה. האמת היא שאיכות אינה

תוכנה של מגילת-העצמאות, וסיפר בין השאר: "בארץ ישראל קם העם היהודי... בה עוצבה דמותו... בה יצר והוריש לעולם כולו את ספר-הספרים... לאחר שהגיקה העם מצארו... שמר לה אמונים... ולא חדל מתפילה... לשוב לארצו ולח"דש את חירותו המדינית..."

וכאשר הגיע בן-גוריון לסיים, למינים, אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ-ישראל, היא מדינת ישראל". קם כל הקהל והריע בתשואות ממושכות, וחברי מועצת-העם הוזמנו לחתום על ה"מגילה. בהתרגשותם לא ידעו כי הם חותמים על קלף ריק, שרק מאוחר יותר יחובר אל מגילת-העצמאות. ובעוד התזמורת הפילהרמונית מניגנת את התיקוה, הפכו המילים "להיות עם חופשי בארצנו" מציי אות. כאשר תמו צלילי התזמורת, הכריז בן-גוריון: "קמה מדינת ישראל!"

סיפור המצולם של הטכס בבנין המוסיאון תל-אביב, וקטע ההקלטה ממנו, שהובאו בפרק ה"סיום של עמוד האש הוא מהסיפורים יוצאי-הדופן שבסידרה. יעקב אייזמן, מפיק הסידרה: "הסרט המתאר את טכס הכרות המדינה בבניין מוסיאון תל-אביב צולם בידי אכסלרוד. אלא שהסרט המקורי הלך מן העולם. יש אחד הלכו לעשות ממנו העתקה כלשהי, ואז הרסו אותו. ההעתקה הפכה את הסרט ל"משהו שניתן לכנותו כדיסט-פילי"

הקו החדש של אינת נינה אביב / קיץ '81

הדפס ראש נמר בזהב על גב שמלה עשויה סריג מתערובת כותנה, מעוטרת בגדילים.

חדש!
השי הנפלא לאוהבים ולכל רע וידיד.

הימנון לרעות הטוהרה
הימנון לאוהבים ולנאהבים

שפת הידידות
שפת האהבה

הוצאת ש. פרידמן בע"מ
ת"א, רח' גורנונגר 27 ת.ד. 4337 טל. 659756 - 659091
להשיג בכל חנויות הספרים המובחנות בארץ